

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

19 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Liliana Catan

Victor Boico

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de învinuitul Statnîi Roman, prin care solicită casarea încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 07 decembrie 2020 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2021.

Termenul de examinare a cauzei:

instanța de recurs în anulare: 27.04.2021 – 19.05.2021.

Asupra recursului în anulare declarat, Colegiul penal

c o n s t a t ă:

1. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, din 07.12.2020:

- a fost admis parțial demersul procurorului Bunica Ion și s-a autorizat punerea sub sechestru, în scopul asigurării reparării prejudiciului cauzat prin infracțiune, a **1.0 cotă-parte din bunul imobil** cu numărul cadastral XXXXX, amplasat XXXXX, cu suprafața de 69,4 m², dobândit în proprietate în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. XXXXX din XXXXX și **1/2 cotă-parte din autoturismul „LAND ROVER FREELANDER”**, cu n/î XXXXX, anul fabricării XXXXX, cod VIN XXXXX;

- a fost respins demersul privind autorizarea punerii sub sechestru, în scopul asigurării reparării prejudiciului cauzat prin infracțiune, asupra mijloacelor financiare în mărime de 200 038,64 lei, deținute pe contul de card nr. XXXXX, deschis la 13.08.2015 la BC „MOLDOVA- AGROINDBANK” SA, pe numele Statnîi Roman XXXXX.

2. Recurs ordinar în termen a declarat învinuitul, solicitând casarea încheierii cu adoptarea unei noi hotărâri de respingere a cerințelor de autorizare a punerii sub sechestru, în scopul asigurării reparării prejudiciului cauzat prin infracțiune, a **1.0 cotă-parte din bunul imobil** cu numărul cadastral XXXXX, amplasat în XXXXX, cu suprafața de 69,4 m², dobândit în proprietate în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. XXXXX din XXXXX și **1/2 cotă-parte din autoturismul „LAND ROVER FREELANDER”**, cu n/î XXXXX, anul fabricării XXXXX, cod VIN XXXXX.

2.1. În motivarea recursului s-a invocat faptul că, până la moment organul de urmărire penală nu a stabilit dacă bunurile puse sub sechestru sunt rezultatul

cărorva fapte infracționale sau că au fost folosite pentru comiterea infracțiunii, concomitent, în materialele cauzei penale nu există nici măcar bănuiala rezonabilă că învinuitul ar fi implicat la comiterea faptei infracționale incriminate, iar sarcina probațiunii precum că aceste bunuri ar putea constitui obiectul eventualei confiscări, îi revine procurorului.

Judecătorul în încheierea criticată, pe de o parte, verificând legalitatea aplicării sechestrului asupra mijloacelor financiare deținute de învinuit într-un cont de card a constatat că mijloacele bănești sunt dobândite legal de învinuit, adică prezintă remunerația acestuia pentru activitatea în organele procuraturii, de facto, constatând că bunurile dobândite legal nu pot constitui obiect al sechestrului în condițiile solicitate de procuror, în același timp, alte două bunuri dobândite înainte pretinsei infracțiuni și anume – apartamentul în 2008 când subsemnatul nici nu era procuror în Procuratura Anticorupție și automobilul dobândit în 2017.

Din momentul inițierii acțiunilor de urmărire penală, februarie 2020, nu a întreprins careva acțiuni pentru înstrăinarea bunurilor, iar dacă intenționa ascunderea sau înstrăinarea acestora o făceam mult înainte ca organul de urmărire penală să fi aplicat măsurile asigurătorii.

La moment nu există careva bănuială că ar fi comis fapta care i se incriminează și în bază căreia a fost aplicată măsura asiguratorie. Or, bănuiala rezonabilă presupune existența faptelor sau a informațiilor care ar convinge un observator obiectiv că persoana în cauză ar fi putut săvârși infracțiunea. Faptul că o bănuială este presupusă cu bună-credință nu este suficient.

Automobilul asupra căruia a fost aplicat sechestrul este o mașină adică un bun mobil, care cu trecerea timpului își pierde din valoare, adică din câte observă urmărirea penală pe această cauză penală este tergiversată neîntemeiat, astfel suferă pierderi, ca rezultat al acțiunii iresponsabile ale organului de urmărire penală.

Atât normele procesual penale la care a făcut trimitere judecătorul în încheierea de aplicare a sechestrului, cât și modalitatea de aplicare a acestora de către judecător este ambiguă și abstractă, ceea ce contravine inclusiv constatărilor CtEDO.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2021 a fost respins ca nefundat recursul și menținută încheierea.

3.1. Instanța de recurs, în motivarea soluției adoptate a arătat că sechestrul aplicat are un caracter provizoriu, impunând anumite limite exercițiului drepturilor părții interesate cu privire la bunurile acestuia, fiind reglementată în scopul evitării producerii unor pagube iremediabile intereselor părții civile, în eventualitatea aplicării confiscării speciale, în raport cu argumentele recurentului, instanța de recurs consideră întemeiată soluția instanței de a admite demersul privind aplicarea sechestrului.

Totodată, instanța de recurs a considerat legală și întemeiată încheierea contestată, or sechestrul a fost instituit în condițiile existenței unui prejudiciu material în proporții deosebit de mari, iar o eventuală înstrăinare a bunurilor ar genera apariția unor dificultăți sau imposibilități de reparare a prejudiciului cauzat prin infracțiune.

Astfel, analizând recursul învinuitului, s-a reținut că ultimul în mod eronat face trimitere la prevederile art. 313 și 437 alin. (1) Cod de procedură penală, în contextul în care pe rolul judecătorului de instrucție s-a aflat demersul procurorului privind

aplicarea sechestrului, demers ce a fost examinat în condițiile art. 202-209 Cod de procedură penală.

Totodată, cele invocate de recurent nu sunt relevante speței, or, în esență, acesta nu este de acord cu actele și acțiunile organului de urmărire penală, ce nu se referă la obiectul încheierii contestate, iar în acest caz, recurentul nu este lipsit de dreptul de a uza de instrumentul prevăzut de art. 313 Cod de procedură penală și de a depune plângere împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale organului de urmărire penală și ale organului care exercită activitate specială de investigații, care se examinează într-o procedură și ordine separată.

În același context, s-a explicat că sunt inadmisibile speței deduse judecății invocările recurentului referitor la lipsa bănuielii rezonabile că Statnii Roman ar fi comis faptele de care a fost învinuit, or, la această etapă, instanța de recurs, cât și judecătorul de instrucție la examinarea dosarului privind aplicarea măsurilor asiguratorii, nu sunt înzestrate cu atribuții legale de a se expune pe marginea fondului cauzei, a vinovăției învinuitului, precum și asupra probatoriului administrat la cauza penală.

4. Recurs în anulare declară învinuitul și solicită casarea hotărârilor adoptate asupra chestiunii de aplicare a sechestrului și constatarea încălcării art. 6 și 13 CoEDO pe motiv că până la moment organul de urmărire penală nu a stabilit dacă bunurile puse sub sechestr sunt rezultatul faptelor infracționale sau că au fost folosite pentru comiterea acestora.

Concomitent, materialele cauzei nu conțin date că există bănuiala rezonabilă că învinuitul ar fi implicat în comiterea infracțiunii, or plângerea lui Kheyman Eugen nu constituie în sine o probă, procesul-verbal de audiere a părții vătămate Kheyman Suzana nu întrunește condițiile de formă a audierii martorului, prevăzute de art. 105-109 Cod de procedură penală, declarațiile martorului Malfei Radu vin în contradicție cu declarațiile părții vătămate, iar procesul-verbal de cercetare la fața locului din 26 februarie 2020 este nul.

Mai mult ca atât, din ordonanța de pornire a urmăririi penale în cauza penală 2020920013 din 27 februarie 2020 nu rezultă că în privința recurentului a fost pornită urmărirea penală.

De asemenea, din momentul inițierii acțiunilor de urmărire penală nu a întreprins acțiuni de înstrăinare a bunurilor, iar în hotărârile instanțelor se face doar o reproducere în mod abstract și stereotipizat a temeiurilor formale de aplicare a sechestrului, fără a fi arătat care din acestea și cum acestea se aplică speței.

5. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente:

În conformitate cu dispozițiile art. 456 Cod de procedură penală, recursul în anulare este supus unei verificări prealabile judecării în fond a acestuia, astfel că, instanța de recurs este obligată să îndeplinească actele procedurale preparatorii și să examineze admisibilitatea în principiu a recursului în anulare în conformitate cu prevederile art. 431 și 432 Cod de procedură penală, care se aplică în mod corespunzător.

Art. 454 Cod de procedură penală stipulează că *recursul în anulare poate fi declarat în termen de 6 luni de la data rămânerii irevocabile a hotărârii*

judecătorești sau, în cazul în care cererea a fost comunicată Guvernului Republicii Moldova de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, de la data comunicării ei.

La caz, se apreciază că recursul în anulare declarat de învinuit la 16 aprilie 2021 este făcut în termenul legal.

Potrivit art. 456 alin. (1) și art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal decide inadmisibilitatea recursului în anulare înaintat, în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de conținut.

În textul art. 455 alin. (2) Cod de procedură penală, se specifică căror cerințe trebuie să corespundă cererea de recurs în anulare, în special conținutul acesteia, norma procesuală reglementând obligația recurentului de a aduce în textul recursului argumentarea ilegalității hotărârii atacate, cu indicarea temeiurilor prevăzute în art. 453 Cod de procedură penală.

Una din cerințele esențiale la declararea recursului în anulare este motivarea acestuia din punct de vedere al prezenței erorii de drept comise la judecarea cauzei, care cade sub incidența noțiunii de viciu fundamental în cadrul procedurii precedente care a afectat hotărârea atacată, competența de rejudecare a hotărârilor judecătorești irevocabile putând a fi exercitată pentru a corecta erorile de drept, și nu pentru o revizuire a aspectelor de fapt.

Dispoziția art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, stipulează expres care sunt temeiurile de declarare a recursului în anulare, și anume, că *hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare, în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii, iar alineatul (2) al aceluiași articol prevede că recursul în anulare este inadmisibil, dacă nu se întemeiază pe temeiurile prevăzute în prezentul articol sau este declarat repetat.*

Hotărârea judecătorească irevocabilă împiedică redeschiderea procesului penal, cu excepția cazurilor când fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente sunt de natură să afecteze hotărârea pronunțată.

Potrivit art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală, *viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată se consideră încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.*

În speță, lecturând textul recursului în anulare declarat, se constată că prin acesta se solicită casarea încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 07 decembrie 2020 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2021 pe motiv că hotărârile sunt nemotivate și că dispunerea aplicării sechestrului este ilegală.

Raportând normele citate la textul cererii de recurs în anulare, se constată că recurentul nu invocă nici un temei din cele prevăzute în art. 453 Cod de procedură penală, adică la prezența viciului fundamental, cu indicarea normelor legale care prevăd drepturile și libertățile pretinse a fi esențial încălcate, denumirea acestor

drepturi și libertăți, esența încălcărilor respective raportată la normele procesual penale și la alte legi naționale, convenții și tratate internaționale, modul și măsura în care încălcările presupuse ar fi afectat hotărârile atacate.

Alegațiile recurentului poartă doar un caracter deghizat, cu scopul redeschiderii procesului penal, fapt incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de art. 6 CoEDO (hotărârea CtEDO *Bujenița versus Republica Moldova*), iar încălcarea dreptului la un proces echitabil, prin prisma motivării hotărârii, nu se constată, or cele invocate în susținerea ingerinței statului în exercitarea dreptului de proprietate a învinuitului au fost obiect de studiu în prima instanță și în cea de recurs, textul hotărârilor cuprinzând, suficient și argumentat, circumstanțele constatate, probele pe care se întemeiază concluzia precum și norma în baza căreia a fost adoptată soluția.

Așadar, se constată că autorul recursului în anulare nu a respectat cerințele legale și a neglijat prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7) Cod de procedură penală – cea mai esențială cerință față de recurs – nu a invocat concret unul din temeiurile prevăzute în art. 453 Cod de procedură penală, conținutul acestuia și argumentarea din punct de vedere nu al stării de fapt, ci al problemei de drept, ce este incidentă cauzei și dacă aceasta are importanță pentru jurisprudență. Or, în atare circumstanțe, Colegiul penal constată că recursul în anulare nu întrunește condițiile de conținut prevăzute în articolele specificate, iar instanța nu este competentă să completeze din oficiu recursul în anulare cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica sub acest aspect, întrucât, potrivit art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.*

Reieșind din cele expuse supra, se conchide că recursul în anulare, declarat de învinuit, nu întrunește condițiile de conținut și urmează a fi declarat inadmisibil.

6. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 1), art. 453, 456 Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către învinuitul *Statnî Roman XXXXX*, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 07 decembrie 2020 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2021, deoarece nu îndeplinește cerințele de conținut.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 25 iunie 2021.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Liliana Catan

Victor Boico